

Αντανακλάσεις Ταυτότητας: Συνέντευξη με τον Θεόδωρο Παντούλα

[Πολιτισμός / Συνεντεύξεις](#)

Το Τμήμα Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών, ο Σύλλογος Ελλήνων φοιτητών Βερολίνου και το Ελληνικό Ίδρυμα Πολιτισμού Βερολίνου, διοργανώνουν συνέδριο με θέμα “Αντανακλάσεις Ταυτότητας: Η ελληνική ταυτότητα ως φιλοσοφικό πρόβλημα - από το Βυζάντιο μέχρι την Ελλάδα της κρίσης”, την Τετάρτη 12 Ιουνίου, στο Ελληνικό Ίδρυμα Πολιτισμού στο Βερολίνο.

Από τη Φωτοθήκη της Πεμπτουσίας

Στο Συνέδριο θα μιλήσουν οι: Χρήστος Γιανναράς (Η ιδεολογική εκδοχή της πολιτισμικής ταυτότητας και ο ελληνικός τρόπος), Θεόδωρος Παντούλας (Ταυτότητες σε αναμονή: δύο αιώνες δανεικής νεωτερικότητας), Δημήτρης Φάρος (Η αρχή των εθνοτήτων και το ιδανικό της Αυτοκρατορίας: ιδεολογική συζήτηση κατά τη διάρκεια του Εθνικού

Διχασμού στην Ελλάδα), Σωτήρης Μητραλέξης (Στοιχεία Πολιτικής Θεωρίας στο δοκίμιο Τα Δημόσια και τα Ιδιωτικά Οδυσσέας Ελύτης), Διονύσιος Σκλήρης (Τριαδική Θεολογία και σύγχρονη ελληνική ταυτότητα), Ηλίας Παπαγιαννόπουλος (Το γύρισμα του κόσμου και η νεοελληνική συνθήκη:σχόλια στη Γραμμή του ορίζοντος του Χρήστου Βακαλόπουλου), Κώστας Κουτσουρέλης (Εικόνες του Ελληνισμού:Ιστορικά διλήμματα και προσανατολισμού), Γεώργιος Steiris (Ο Γεώργιος της Τραπεζούντας και ο Βησσαρίων για την ταυτότητα και την ετερότητα), Μιχαήλ Μαντζανός (Ελληνική ταυτότητα και ανεξαρτησία στα έργα του Λεονάρδου Philargas), Αθανασία Θεοδωροπούλου (Ταυτότητα και κρίση στο Βησσαρίωνα), Γεώργιος Αραμπατζής (Βυζαντινή φιλοσοφία και νεωτερικότητα), Δημήτρης Βασιλάκης (Ο Πέτρος Βράιλας Αρμένης και τα συστατικά της σύγχρονης ελληνικής ταυτότητας) και Νικολέτα Χατζηπαύλου (Βιώνοντας την Αυτοκρατορία: η περίπτωση της εθνικής ποίησης της Κύπρου και η εκπροσώπηση της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας).

Στην Πεμπτούσια μίλησε για το συνέδριο ο συγγραφέας και εκδότης του περιοδικού Manifesto, Θεόδωρος Παντούλας.

-κύριε Παντούλα, ποιος είναι ο στόχος αυτού του συνεδρίου;

-Το ζήτημα της νεοελληνικής ταυτότητας είναι ένα ζήτημα σε εκκρεμότητα –κατά την γνώμη μου όχι εξαιτίας της οκνηρίας μας αλλά εξαιτίας της σύγχυσής μας. Είναι λογικό αυτή η εκκρεμότητα να επιστρέφει με περισσότερες και πιο επείγουσες απαιτήσεις σε περιόδους κρίσης. Το Συνέδριο θα μπορούσε κάλλιστα, νομίζω, να στεγαστεί υπό τον φιλόδοξο τίτλο «τι είναι ο νεοέλληνας;». Απάντηση σε αυτό δεν νομίζω ότι μπορεί να δοθεί στα πλαίσια ενός Συνεδρίου αλλά δεν έχω καμιά αμφιβολία ότι θα υπάρξουν γόνιμες νύξεις όχι τόσο για το πέρασμα από την ευρύχωρη Οικουμένη στα στενάχωρα κρατικά μας σύνορα, όσο για την θέση που έχουμε σ’ έναν κόσμο που νοηματοδοτεί την ύπαρξή του με κριτήρια πολύ διαφορετικά από εκείνα της Οικουμένης αλλά κι από αυτά πλέον των εθνικών κρατών.

Γνωρίζοντας τους κόπους που απαιτεί η πραγματοποίηση ενός επιστημονικού Συνεδρίου, νομίζω ότι χρωστούμε χάριτες στην φιλοτιμία και την φιλοπονία της επιστημονικής και οργανωτικής επιτροπής.

-Το θέμα που θα αναπτύξετε στο συνέδριο έχει τον τίτλο:Ταυτότητες σε αναμονή: δύο αιώνες δανεικής νεωτερικότητας. Θα θέλατε να μας δώσετε τις συντεταγμένες της ομιλίας σας;

-Το πρόβλημα του νεοελληνισμού είναι η εκ γενετής σχιζοφρένεια της χώρας. Όχι

που άλλοι είμαστε κι άλλοι θα θέλαμε να είμαστε -αυτό θα μπορούσε να είναι μια θεμιτή φιλοδοξία. Η σχιζοφρένεια έγκειται στο γεγονός ότι ταυτοχρόνως η χώρα έπρεπε να παριστάνει από την μια τον μακρινό συγγενή της Ευρώπης κι από την άλλη τον εταίρο της, ενώ η γέννησή της προϋπέθετε την ξεκάθαρη υποτέλειά της. Δεν κρίνω τις προθέσεις κανενός. Διαπιστώνω όμως τις προϋποθέσεις της κρατικής μας συγκρότησης. Και σε αυτές τις προϋποθέσεις δεν υπήρχε χώρος για τις επιμέρους ταυτότητες τόσο των ελλαδικών όσο και των εξωελλαδικών περιφερειών μας. Με όλη την αρχοντοχωριατιά που διέκρινε τους νεοπροσύλητους της νεωτερικότητας, δώσαμε μαλάματα και πήραμε καθρεφτάκια, εγκαταλείποντας έναν γηγενή πλούτο για μια επείσακτη και πλασματική ευμάρεια. Αυτό που πραγματικά ήμασταν περιφρονήθηκε, χλευάσθηκε και διώχθηκε για να καταντήσουμε τζογαδόροι της χρηματιστηριακής απάτης. Κι αν δεν ήμασταν χαμένοι, πολύ φοβάμαι ότι θα παραμέναμε ανυποψίαστοι στις ψευδαισθήσεις με τις οποίες μπουκώσαμε της ζωές μας για να παραβλέψουμε την απέραντη οντολογική ερημιά του πολιτισμού μας.

Το ζήτημα είναι κατά πόσο μπορούν να ανακτηθούν αυτές οι ταυτότητες και -αν μπορούν- κατά πόσο εμείς έχουμε την γενναιότητα να επιλέξουμε μεταξύ της πάλαι ποτέ εντίμου πενίας μας και της δανειοδίαιτης αυταπάτης του καταναλωτισμού.

Δεν παραιτούμαι αλλά και δεν αισιοδοξώ για τίποτε. Εικάζω μάλιστα ότι από τις απαντήσεις που θα δώσουμε θα κριθεί εάν μπορούμε να προσφέρουμε στην ανθρωπότητα κάτι περισσότερο από έναν φτηνό έως φτηνιάρικο τουριστικό προορισμό.

Κατερίνα Χουζούρη

<http://bit.ly/14I7YE8>